

REDACTIA

Arad, Doak Ferenec-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 "
pe 1/4 an . . . 5 "
pe o luna . . . 2 "
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferenec-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 10 bani de fiecare publicațiune

Afăt abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrieri nefrancate nu se primesc

INAINTE!

Măne își va desfășura candidatul românilor din cercul Dobra programa sa. Dr. Aurel Vlad pășeste înaintea alegătorilor români ca celdintat, care îndrăznește, — cel puțin în vremile din urmă, — să primească și mărturisască de a sa programa națională românească. Suntem siguri că steagul desfășurat de dl Dr. Aurel Vlad va însemna un pas înainte în luptele noastre pentru propășirea națională, suntem convinși că toți Românii de bine vor contribui din toate puterile lor să ducă la izbândă acest steag.

Domnul Dr. Aurel Vlad e cel dintâi dintre luptătorii din „generația tineră”, care și-a pus de gând să dea trup cuvântului d'atâta vreme rostit.

De un șir de ani, aproape zilnic se făcea pomenire prin presa română de „generația tineră”, de acțiunile la care ne așteptăm dela ea, dar pomenirile aceste erau numai aluzii vagi, era mai mult expresia dorului d'a vedea generația tineră închișă și organizată d'a intra în luptă în locul rămas gol în urma retragerii — silite sau de bună voie, — a multor luptători încărungiți!

Îci-colea se citiau și nume de bărbați considerați de membrii ai acestei generații, dar până în vremile din urmă numai puține, prea puține semne au tradat că această generație tineră s'ar fi trezit la conștiința chemării și însemnătății sale, și numai sporadice manifestațiuni, acțiuni și discuții — mai ales personale — făceau să se zărească în caosul de întunecare câte-va raze de lumină, tinând vie nădejdea că vom vedea odată această „generație tineră” pășind în arena luptelor politice, hotărâtă să ducă la izbândă flamura sub care s'au înșirat împinși de cerințele „situațiilor schimbate”.

Și vremea asta pare a se apropia. Pretutindeni zărim primele semne ale unor mișcări, în fruntea cărora stau reprezentanții acestei generații. Luptătorii pentru principilele nouă și mai corăspunzătoare actualelor noastre stări politice, se înmulțesc și de zi, pas de pas, în raport invers cum se răresc șirurile celor cari cu încăpăținare țin la politica noastră pasivistă.

Pasivitatea d'ar mai avea aderenți, și i-ar perde și pe aceștia, Activitatea de n'ar avea deja destul aderenți în puține zile și i ar câștiga. A înbrat doară în luptă „generația tineră”!

Dar cine formează la adecă această „generație tineră”? Și cine sunt a se înțelege sub opusul ei „generația bătrână”? Avem oare să cuprindem sub numirea de „generație tineră” — tinerii, și în consecvență sub numirea de „generație bătrână” — bătrânii?

Poate la întâia privire s'ar părea că interpretarea în înțelesul acesta eshauriază toate interpretările, dar în realitate numai în parte corăspunde interpretarea de sus adevărului, căci sub „generație tineră” nu e a se înțelege exclusiv numai tinerimea „coaptă”, ce ocupă deja poziție neatârnată în viața publică, — precum sub „generație bătrână” nu sunt a se înțelege exclusiv numai bărbații noștri încărungiți de greutatea anilor, ci sub „generație tineră” sunt a se înțelege masele aceloră, cari vor să rupă odată cu formele vechi, șabloanele uzate, și să introducă în modul nostru de luptă o tactică nouă, mai în raport cu vremile și împrejurările schimbate, — ear sub „generație bătrână” sunt a se înțelege oamenii noștri politici comozi, cari se feresc de ori ce inoanație ce cere o încordare de puteri, sunt politicienii noștri cari se îndestulesc cu observarea tacticei moștenite dela părinți. „Generația tineră” o formează cei cu deviza „înainte!” — ear „generația

bătrână” cei cu stereotipicul răspuns „să ne mai gândim”.

E apot prea firesc, că „generația tineră” se recrutează în rindul întâi din șinul tineretului, dar pentru aceea nu dela vrsta luptătorilor și-a imprumutat numirea, ci mai mult dela ideile nouă, de ale căror reprezentanți s'au declarat cei din „generația tineră”.

Vom găsi oameni mai în vristă și în șinul celor cari aparțin „generației tinere”, precum vom găsi oameni mai tineri și în șinul celor „bătrâni”, căci în politică nu anii hotărăsc vrsta ci ideile, simțirile! Tocmai d'aceia avem noi atâția bătrâni veșnic tineri, și atâția tineri veșnic bătrâni.

Vrsta-l nu împiedecă să facă parte din generația asta tineră pe nimeni, care și-a ales de deviză — deviza de sus, și care o repetăm și acum când saluăm cu bucurie pășirea unuia dintre reprezentanții „generației tinere”, — înainte!

Înainte, domnule Dr. Aurel Vlad!

Banul pentru egala îndreptățire. „Budapesti Hirnap” dela 26 Maiu publică în loc de prim-articol o convorbire cu Banul Croației.

Privitor la cauzele tulburărilor din Agram, eată ce a zis contele Hédervary:

„Mare neajuns este că mulți dintre funcționarii dela căile ferate nu știu nici un cuvânt croat; asta înverșunează spiritele. Cel care trimite ceva cu trenul, nu știe să umple blanchetele, ear cel care le primește, nu le știe ceti. Astlel de lapații și alte asemenea inveninează sutletele. Pe gara dela Agram s'a pus apot numai inscripție maghiară; asta a bătut la ochi, cu atât mai ales, cu cât la 1883, când a fost vorba de inscripții în două limbi (croată și maghiară) în locul celei croate exclusiv, s'a produs o revoluție în care într'adevăr mulți și-au dat pielea”...

Cu alte cuvinte Banul, cel mai competent, o spune clar: tulburările s'au produs din cauza măsurilor ce guvernul maghiar sovinișt și intolerant a impus cu scop de a maghiariza, desconsiderând astfel întâiu de toate legea de egală îndreptățire.

Intrebarea e acum: va ști guvernul și publicul maghiar să tragă învățăturile cuvenite din cele ce se petrec în Croația, ori crede că spiritele se vor potoli cu ajutorul — statarului?

Chestia ovreiască în România.

Israeliiți pământeni din Brăila s'au constituit în partid politic radical, având de programă dobândir-a drepturilor de cetățeni în favorul Israeliiților din România. Tot în aceeași vreme, un avocat: Adolf Stern a prezentat conferenței ținute de către delegațiunile Alianței Israelite în Viena, un memoriu, în care deputații și senatorii români sunt acușați că ar fi luat parale pentru a vota împiedecarea mai multor Evrei.

Din prilejul acesta publică dl N. Basilescu, profesor universitar, un frumos articol în „Cronica” din București, dela 9 Maiu st. v., în care se ocupă de chestiunea ovreiască. Reproducem articolul acesta văzând în el o obiectivă și fir-ască aprățire a chestiunii, ce atâta șgomot a produs în presa europeană.

După ce amint-ște de constituirea partidului evreu radical și memorandumul adv. Stern, dl Basilescu continuă:

Pericolul, dar, pentru România, din această parte, devine și mai amenințator, ca în trecut: Evreii mobișează toate forțele lor interne și externe în potrirea României.

România va trebui sau să piară sau să-și deschidă porțile puhoșului sebatice, ce navălesce asupra ei, isgoniți de gârbașul de foc și de sabia muscăleasă

Făcând însă aceasta Evreii din România, ca și coreligionarii lor din afară, dovedesc că ei nu au învățat nimic, nici nu au uitat nimic.

Ei nu au învățat că în România nu mai există nici o chestiune evreiască, că această chestiune a fost definitiv rezolvată și înmormântată în 1879 prin art. 41 al Tratatului din Berlin, care după stăruința lor ne-a impus să asimilăm pe Evreii — străinii în genere, și prin urmare, a închiș orice discuțiune asupra unei chestiuni specifice evreiești.

Vor putea deci Evreii să se constituie

CAPRI.

22 Aprilie.

E o zi de toată frumșetea și suntem în drum spre una dintre cele mai adorabile insule din lume, spre Capri... Ajunși în largul mării, nu știm încotro să primim, atâtea sunt de văzut, și fiecare o raritate... În față e insula, în stânga Sorrento, în dreapta Posilipo și Pozzuoli, îndărătul nostru cel mai superb amfiteatru din lume, orașul Neapoli, răsărit parcă din marea albastră și întins până pe vârful de munte pentru a se face una cu cerul albastru... Alături e Pompei, în dosul cărui e Vezuvul. L'am admirat și erii și alaltă erii, dar d'aici, de pe mare, fără îndolală se presintă mai magnific și dacă ar fi ceva și peste superlativ, încă ar fi puțin pentru a-l caracteriza... Nu e mirare dacă în fiecare primăvară sute de mii de oameni, din toate părțile lumii, vin p'aici, să-și uite de toate și zile întregi să nu simtă decât suprema fericire pe care și-o dă privilegiștea aceasta fără păreche în lumea întreagă și mai presus de orice închișuire omenească... De câte-va zile îndeosebi, de când șirul de munți este acoperit cu zăpadă, Vezuvul și prejurmile sale este ceva nespuse de frumos.

Parcă marele creator a luat cel mai mareț munte din Elveția și l'a mutat aici, la țerm de mare, ca omului să-i dea suprema dovadă de minunăția întocmirilor dumnezeiești.

E ușor de esplicat, de ce atâția mari împărăți ai Romei uitau de cele șapte coline când petreceau p'aici, încât Senatul deputațiunii peste deputațiunii trebuia să trimită după ei, să i roage, și să-i conjure chiar, a se întoarce în capitală. Insuși marele August p'aici petrecea mai cu dragoste. La Baja se ved încă ruinele vilei sale somptuoase, unde oaspeții plăcuți erau toți aleși de p'atunci ai poporului roman... Și dacă așa de amar se jeluia Ovid la Tomis, pe țermurile mării celei Negre și viforoase, a fost, desigur, p'entru-că-și aducea prea des aminte de zilele fericite petrecute sub acest cer senin și albastru, scaldat de razele soarelui care aici pare-că-i mai prietenos decât ori unde aiurea. Înțelegem de ce dulcele poet Virgiliu își doarme somnul de veci la țermul acestei mări și de ce Tiberius risca să-și peardă tronul, dar nu putea să se despartă de locurile acestea. Ele, într'adevăr, par a fi create numai pentru desfățare... Insuși fiorosul Nerone când petrecea p'aici, avea momente de

luciditate: scria versuri, cânta din liră și cu vocea. Și e de înțeles, că de pe aceste platuri fericite s'a dăruit omnirii cel mai mare geniu, Tarquatto Tasso, a cărui casă familiară se poate vedea, în ruine, la Sorrento.

Pe vasul „Napoli”, care alunecă sprinten cu noi spre Capri, e o mișcare continuă și exclamări din mijlocul fiecărui grup. Bătrânul căpitan ne esplică fiecare muche de deal, castel, oraș, vilă și tot ce se vede. De fiecare se leagă câte o amintire. Colo, la Baja e palatul unde crudul Nerone a pus soldații să ucidă pe mama sa, Agrippina, care asasinase și ea pe soțul ei Claudiu, nu însă din dorința ca să-și vadă mai lute fiul împărat, ci ca să domnească — dinsa...

Tot acolo se ved ruinele temnițelor suterane de pe vremea lui Nero, apoi ruinele palatului care a adăpostit odată pe Octavia, nevasta lui Nero (ucisă, la 62, din ordinul acestui bestial împărat).

Lucullus avut-a și el palat aici și mistuitu s'au averi întregi cu serbările ce aranja întru înveselirea înalților sei oaspeți. În castelul mândru dela Nocera a fost închisă și a murit Elena di Angelo, soția infidelă alui Manfred;

la Cuma a fost martirisat (sub Dioclețian) Maxentiu...

Și așa mai departe, tot pagini frumoase și pagini de tristă aducere aminte din istoria acestei binecuvântate țeri, dar a cărei populațiune avut-a, în decurs de veacuri, să îndure multe...

Dincolo de Capri, spre apus sunt o mulțime de insule, între ele și Ischia... Imi închid ochii, și totuși pare că le ved pe toate, impopulate ca pe vremea când aici erau cele mai superbe temple închinare zeilor strămoșilor noștri, a căror exuberanță de a adora mulți zei, de a adora ceva văzut, o înțelegi parcă după ce te ai desfățat prin aceste locuri, cari într'adevăr te dispun a serbători mult și tot ce Creatorul a făcut, atât de minunat, pe aceste platuri.

Întreg țermul de mare și văile de p'aici sunt pline cu ruine de ale vechilor temple. Mai bine s'a păstrat Templul lui Neptun, la Pozzuoli, ridicat de Pompeiu Sextus, drept recunoștință că zeii l'au ajutat la izbândă...

Ajungând însă mai aproape de Capri, toate celelalte dispar. Nu mai vedem ori mai bine: n'avem vreme nici dispoziție să ne uităm la alt ceva, ci privim cu nesațiu, par-că am vrea să ni-se întipărească în suflet fiecare

În ori ce fel de partid, vor putea să se selecționeze, admitând numai pe acei ce au servit în armata română, vor putea să excludă pe acei ce nu sunt născuți în România, — toate acestea vor fi inoperante. România nu va putea în drept — și nu o va face în fapt — să se ocupe de o chestiune care a fost definitiv scoasă din programul său.

În drept, România nu va putea acorda nici o preferință unor categorii anume de Evrei — ca Evrei, de oare-ce în România, din punct de vedere juridic, nu mai există Evrei: nu există de cât cetățeni români și străini, — ori-ce diferență, între străini, provenind din deosebirea lor de credințe religioase, rămân pentru tot d'acumă oprită în Statul român.

În fapt, România nu o va face pentru că dreptul de a fi cetățean român nu se poate conferi în globo, el nu se poate conferi decât individual la cei ce dovedesc simțăminte românești, amor exclusiv pentru Patria română, cari se vor lepăda de ori-ce influință a dușmanilor dovediți ai României, cari vor înceta de a fi soldații Alianței Israelite.

Atât timp cât Evreii își vor îndrepta ochii lor peste granițe, cât organele israelite vor calomnia România, vor urzi intrigi în potriua ei cât timp, într'un cuvânt se amestecă în treburile noastre interne, nici o schimbare nu va fi posibilă în soarta străinilor — de ori-ce confesiune — aflați în România.

Ba din contră, toate aceste manopere vor învedera și mai mult pericolul eminent cătră care Ideea națională ar alerga, dacă s'ar comite eroarea de a introduce cu duiul mul pe acești străini în Patria română: dușmanii din launtru vor da mâna celor din afară pentru a nimici ori-ce sentiment românesc din inimile noastre.

România ar dispărea!

La organizarea însă a forțelor israelite, toți Românii trebuie să răspundă prin organizarea forțelor naționale.

La partidul radical israelit, care cere împăminteniri pe categorii a Israelitilor, trebuie să răspundă partidul național român prin reforme și schimbări de regim.

Aceste manopere, mobilizarea tuturor forțelor inimice României, în launtru și în afară, vor avea tocmai rezultatul contrariu; acet cari ar fi fost pentru îndulcirea acestui regim, vor deveni aprigi defensori ai menținerii și chiar aspirării lui.

Ori de câte ori, străinii se vor amesteca în afacerile noastre interne, Românii vor opune o rezistență implacabilă tentativei lor de a influența și regenta treburile lor interioare.

Eată ce acei Evrei nu au învățat încă, ei trebuie să știe că România este un Stat independent, că Românii au luptat veacuri îndelungate pentru a menține intactă entitatea lor etnică, pentru-că Ideea română să nu dispară din inima lor; că pe câmpul de războiu, ei au pectuluit cu sângele lor dreptul lor de a fi și de a trăi ca Stat național român, și nu pe cale diplomatică nu prin intrigă, nu de frica ziarelor cosmopolite, ea va schimba regimul său legal, față cu acei ce sapă temelile lui.

colțisor al insulei... Stâncile uriașe de cari se zdrobesc valurile mării, grădinitele de portocali așezate terase peste terase, drumurile serpentine ce crustează corpul insulei, castelul bizar din vârful dela sud-est și atâtea vile ascunse în mijlocul vegetațiunii vecinic în floare.

Ne oprim la

Grota azură.

Sute de bărci inconjoară vaporul... Alți bărcăși duc pe vizitatorii grotel spre un alt vapor, care ajunsese aici năntea noastră. Marea-i albastră, cerul d'asupra noastră e albastru și eată-ne în câte-va minute în grota albastră... Suntem trei într'o luntre, ear ca să putem încapa prin gura grotel, ne așezăm pe fundul barcarolei... Barcașii apucă lanțul ficsat în stâncile dela intrare și ca un șearpe se strecoară printre celelalte bărci, cari unele ies, altele intră în grota.

O surprindere mai mare și mai dulce n'am simțit în viața mea... Ca și când dintr'o lume de lut — măcar că e frumoasă și lumea asta — aș fi căzut în mijlocul unei lumi de miracol. Grota, lumea asta de miracol, nu e mai lungă decât 50 și lată de 34 metri, totuși, hotărît, îți face impresia celei mai dumnezeiești minuni... Pe pământ nici nu poate să fie o minune

Dacă Evreii vor o modificare în regimul lor legal, să înceteze ori-ce agitațiune în potriua României, să devină mai întâiu Români de fapt, și în urmă să aspire a deveni și Români de drept.

Altă cale nu există, ori-ce încercare — din partea lor — îi va îndepărta și mai mult de țelul urmărit.

Serbare mare în Cluj.

— Memoria lui Rákoczi. —

După-cum am amintit deja, în Cluj s'a ținut la 24 Maiu — o mare serbare, arăngiată în memoria lui Rákoczi Ferencz II, fost principe al Ardealului. Din privilegiul acesta au sosit la Cluj mai mulți deputați, între cari: Rákosi Viktor, Horik János, renumitul orator și plebău din Köbánya, — apși artiști și artiste din Budapesta, jurnaliștii, scriitorii sub conducerea lui Rákosi János, membru al casei magnatilor și șef redactor al ziarului „Budapesti Hirlap” — și o mulțime de străini din toate părțile.

Conform programel, în preseara serbatoarei a fost iluminat tot orașul. Amintesc, că și mai mulți români au grăbit să facă iluminăție! — În decursul luminării s'a întâmplat și un mic incident. Pungașii din Cluj au demonstrat cântând cântări vechi. — Tot așa a demonstrat și o grupă de universitari, cari însoțiți de studenții din școlile medii, cântând „Kossut nóta” au mers până la palatul Emke, unde lăsa au fost împărășiați.

Tot în noaptea aceea au spart câteva ferestri. — Un Dr. Isac au murdărit frontispiciul casei cu cerneală și au spart câte va ferestri.

În ziua serbării au fost în multe locuri festivități, dintre cari amintesc numai serbarea ținută înaintea statuei regelui Mathia, unde au vorbit Kún Béla, conducătorul tinerimii universitare din Cluj, Melha Tibor, conducătorul tinerimii universitare din Budapesta, Horik János și mai mulți.

Seara s'a ținut în teatru o reprezentație festivă, cu care prilej vestitul scriitor maghiar Rákosi Viktor a cetit o schiță foarte interesantă, asupra căreia vom reveni.

Din Bucovina.

II. Lor principele și principesa de Hohenlohe în internatul de fetițe. Vineri în 22 Maiu n. la oarele 6 d. a. II. Lor președintele țării principele de Hohenlohe cu soția au vizitat internatul pentru fetițe române din Cernăuț. La intrare în internat, ilustrii oaspeți au fost întâmpinați de preșidenta „Societății Doamnelor Române” d-na Elena de Popovici, născ. contesă Logothetti și damele din comitetul societății și după o vorbire scurtă din partea președintei oaspeții au fost conduși în localitățile internatului. În sala internatului ilustrii

oaspeți au fost întâmpinați cu un cântec de bună venire executat de copilele din internat; aici se afla adunat și corpul didactic. O copilă a prezentat principesei Hohenlohe un buchet frumos de flori adresându-i euviute de bună venire din partea copilelor. Principele de Hohenlohe a răspuns copilelor mulțumindu-le și indemnându-le la muncă și sirguintă. Ilustri oaspeți s'au întreținut apoi cu corpul didactic și au fiont cu vizitarea încăperilor internatului, exprimându-și mulțumita de cele aflate în internat și de ordinea și curățenia scrupu-oasă din acest institut. II. Lor au părăsit apoi internatul asigurând pe prezidenta societății doamnelor române, că un astfel de institut merită tot sprijinul pentru-ca să poată exista pentru binele poporului.

DIN ROMÂNIA.

Serbarea zilei de 10 Maiu. Aniversarea încoronării M. S. Regelui Carol al României s'a serbat Sâmbătă cu mare pompă în întreaga Românie. În București în zorile zilei 101 salve de tunuri s'au tras de pe Dealul Spierei. La oarele 10 s'a oficiat un „Te-Deum” la Metropolie la care au asistat M. M. Lor Regele și Regina și Altețele Lor Regale Principii Moștenitori. La 11 și jumătate M. S. Regele a primit defilarea trupelor corpului 2 de armată. Defilarea s'a făcut în fața statuei lui Mihai Viteazul. Seara a fost iluminăție, iar muzicele militare au cântat pe toate piețele și în grădinele publice până la oara 1 noaptea. Lângă statua Mihai Viteazul au fost ridicate patru tribune pentru persoanele oficioase și dame. Seara a fost serbare și în Teatrul Național.

Alegerile județene. La balotagiul ce s'a ținut Dumineca trecută în București pentru alegerile colegiului întâi județean a reușit lista liberalilor; candidații liberali au intrunit între 1075 și 1163 voturi, iar conservatorii numai între 671 și 764 voturi.

NOUTĂȚI.

ARAD, 27 Maiu n. 1903.

Act de recunoștință „Albinei”. Cum tuturor e cunoscut, institutul de credit și economii „Albina” a fost totdeauna în fruntea institutelor noastre financiare în ceea-ce privește distribuirea în scopuri culturale și de binefacere a unei părți din profitul ei curat, nefiind exclusivistă în

ceea-ce privește naționalitatea, ei făcând părtășe la ajutoarele ei și institute culturale ce stau afară de cercurile naționalității române. Această munificență și ecuitate a direcțiunii „Albinei” a îndemnat pe ministrul r. ung. de culte și instrucțiune publică să adreseze zilele aceste o scrisoare de mulțumită direcțiunii, pentru ajutoarele date în scopuri școlare.

Un bun post de medic. În urma strămutării medicului de până acum ajuns în vacanță postul de medic în cercul Magyar-Győr-Monostor, dotat cu 2000 cor. salariu, 2000 cor. onorar dela fabrica de ferestre, 600 cor. onorar pentru vizitari și curarea trachomei, — total 4600 cor. + taxele de practică (ziua 40 fileri, noaptea 80 fileri). Publicul cercului dorind să aiba medic român, atrage pe această cale atențiunea medicilor români asupra buneii ocazii de a-și asigura existența frumoasă. E de dorit, ca reflectanții să se presinte cât mai curând în cerc, spre a se pune în conțelegere cu alegătorii. Detairii se pot lua dela învățătorul Elisou Gabor din M.-Gy.-Monostor, car. începând cu ziua de 20 Maiu st. v. stă bucuros la dispoziția petenților.

Himen. Ni-se anunță logodirea teologului abs. și ales preot în Cicir, a dlui Constantin Mihulin, cu amabilia d-șoară Hortensia Breja din Radna. Felicitările noastre.

O dimisiune. Reverendissimul domn Dr. Aug. Bunea, canonic mitropolitan, și-a dat în că în Aprilie demisiunea de membru în comitetul central al „Asociațiunii”, cum și din secțiunea istorică. — Îi felicităm!

Nou avocat român. Afiam cu bucurie că dl Dr. Iuliu Coste, unul dintre tinerii nostri mai harnici, și-a deschis cabinetul advocatual în Ciocova. Îi felicităm și-i dorim succes deplin, ca să poată fi pe

Socialist tăciunar. Din Chișineu ni-se scrie despre isprăvurile unui conducător socialist devenit tăciunar. George Braje, așa-i chiamă pe socialistul ăsta, sfădindu se Duminecă cu nevastă-sa a părăsit casa, apoi s'a întors din nou, a încuiat ușile dela casă și a aprins-o. Nevața și cei doi copii nu știau nimic de foc, și numai strigătele vecinilor îi făcără să bage de seamă. Oamenii au spart cu securile ușile, și au mântuit nevasta și copiii. În învismășala mare se perduse un copil prin mulțime. Mama, crezând că a rămas în casă, voia să se arunce în flăcări, dar o preveni un juncu cu numele

mai mare, ear pe cer singur curcubeul, cu dulcile lui colori, se poate asemăna cu vraja din grotă. Totul e albastru: apă, pereții grotel, barcă și oameni, ear dacă viri mâna în apă, ea e albă ca argintul... Și albastrul acesta e de toate nuanțele, după cum și lumina, care intră pe gura grotel, este mai puțin ori mai mult intensivă, după cum e afară soare și cer și vântul care răscolind valurile, frângé razele solare...

În fundul grotel e un loc mai ridicat. Două băieți, îmbrăcați ca de baie, stau și așteaptă. Ne târguim cu ei: pentru o liră și jumătate unul sare în apă și-l vedem întreg sub apă, fosforescent, ca argintul cel mai strălucitor... Sunt și câte două-zei de bărci d'odată în grotă, dar atât de mult rămânem cu toții fermecați de vederea asta negrăit de dulce, în cât stăm muți de surprindere, căscăm numai ochii și cel mult se aud exclamări de utmire... Până și barcașii, sgomotoși de altfel și limbuți, tac, par-că ar fi în biserică.

Ne despărțim așa de greu de acest delicios albastru, dar trebuie să lăsăm loc altora.

Pe uscat.

Ne întorcem pe vapor, care ne duce apoi în partea de sud-est a insulei,

unde țermul e mai accesibil. Debarcăm și ne împrăștiem, grupuri-grupuri, pela restaurantele de pe coasta insulei.

Pe terasa dela „Continental” ni-se servește un prânz bun, pentru trei lire de persoană, cu vin — alb ori roșu, tari d'opotrivă... Sute de lire să dai însă pentru priveștița ce ni-se înfățișează. Ca într'un semicerc, ale cărui capete se perd în mare, vedem munții d'un albastru închis și cu vârful alb... În mijlocul lor Vesuvul, aruncând mereu coloane de fum, care plutește cât plutește pe cerul albastru și apoi se împrăștie fără urme... Pe coastele munților și până unde poalele lor se scaldă în marea d'un albastru intensiv, vedem pete alburii, galbene și altele d'o culoare nedeslușită: sunt vilele, castelele și palaturile din Pozzuoli, Posilipo, Neapoli, Pompei, Sorrento și alte localități... Sub noi, la adâncime de vre-o cincizeci metri, e marea, ale cărei valuri se risipesc printre stânci... O droaie de copii, în luntre, fac sgomot și ne cîntă, până ce nu-i împăcam aruncându-le bani, pe cari îi scot și din apă... La masă ne cîntă niște „napolitani”, așa le zice, vor fi însă de pe insulă. Dacă n'ar fi atâtea de văzut pe insulă, nu ni-am mai deslipi de pe terasă...

Pe drum ce urcă în Sorrentine, ne ducem la Anacapri, așa se numește o parte a insulei (nord-est) și d'acolo până în vârf, la primărie.

Aici sunt prăvălii, mai ales cu ilustrate, tablouri și obiecte de lucru; mulțime de străini pretutindenți... Și peste drum de primărie o casă cu terasă pe acoperiș, de unde priveștița e încă și mai largă. Italianul isteț trăiește numai din bacșișul ce da fiecare vizitator, deși casa întregă nu cuprinde mai mult de vre-o treizeci metri pătrați.

Drumul însă până aci e frumos din câte mâna omenească a putut să croiască într'o astfel de insulă, perlă a mării Tirenene... A avut gust Tiberiu, care și-a ridicat aici palat strălucit și milionarul Krupp, a cărui vilă e pe coasta arseană a insulei, ear a știut unde să se retragă de sgomotul lumii, dar în cel mai curat aer și în mijlocul grădinilor de cari doar numai în povești se mai pomenește...

In fața Sorrentului.

Dar vaporul a dat deja două semnale. Trebuie să ne întorcem. Pe bord e un sgomot și veselie și un țerg întreg: Italicele nostime vind mărgele și diferite alte lucruri de coral. În vre-o patru bărci cântă un cor întreg, cu

Czeiler, care a intrat prin fereastră. S'a întors, frește, cu mâinile goale. În curând s'a găsit apoi și copilul. De urmela lui Braje n'au putut face da

Sfârșitul unui bandit. Unul dintre cei mai temuți bandiți ai Corsicei a fost *Giovanni Tromoni*, cunoscut mai ales sub numele *Brico*. Cariera lui a fost foarte romantică. Estă aici istoria lui: Înainte de asta cu 20 ani unchiul lui *Brico*, care atunci avea încă numai 20 ani, a luat de nevastă o frumoasă fată italiană. A făcut-o asta ca să le joace o festă rudeniilor, căci era om cu parale. Rudeniile în urma acestei căsătorii s'au despărțit în două tabere mari, iar *Brico*, banditul de-apoi, după moartea unchiului său omori nevasta acestuia. Și acum începe tragicul istoriei. Simțul *vendettei* (răzbunării) îl cuprinsese pe toți; *Brico*, din partea sa puse vot, că n'are să se liniștească până nu va repune și cea din urmă odraslă a familiei sale. Apoi dispăru prin desigurile Corsicei, așa numitele „*Maquis*“-uri, unde trăi 30 ani, comițând cele mai crunte omoruri. Și satisfăcând votului pus: abia mai rămasă cineva din familia sa. Cam două luni înainte de asta, *Brico* se întâlni în apropierea de comuna *Penta*, între *Detrete-Bicchisano* și *Castalbrino*, cu un băiat cam de 8 ani; punându-se la vorbă cu el, află că e fiul unuia dintre dușmanii săi mai neimpăcați. I-a poruncit atunci băiatului să ingenuchie, și, înzădar au fost toate rugămintele acestuia! cu două împușcături îl culcă la pământ. Băiatul scăpa cumva, și 2 săptămâni trase de moarte, dar înainte de a muri, descoperi că *Brico* îl împușcase. Tatăl copilului, un moșneag de vre o 70 ani, puse acum vot că are să răsbune moartea fiului său. În butul vristei sale înaintate începu goana; se adânci și el în desigurii, de unde nu mai eși mai multe săptămâni. Intr'o zi, des de dimineață, se întâlni cu banditul *Brico*. Ajungând în apropierea lui, ridică pușca și-l strigă: „*Pușca*“, și banditul căzu mort la pământ. Moartea lui a produs pe insula întreagă o nespasă liniștire. Rudeniile, cari fugiseră toate în capitală, la azul șiștirii despre moartea banditului s'au întors în satele lor.

Cuib de cartoforie. Poliția din Pesta a pus în zilele acestea mâna pe o bandă de mișet, cari atrăgeau lumea într'un cuib de cartoforie, ca apoi acolo să-l despozie de bani. Proprietarul cuibului a fost un comerciant din strada *Ujvilag*, al cărui nume poliția d'ocamdată îl ține în secret. Comer-

ciantul își introducea mușterii în 2 sale mari, unde se jucau jocuri hasarde. Săptămânile trecute veni din provincia *Tinerul D. G.* cu 8000 fl. având de gând să-și deschidă prăvălie în capitală. Pe cale făcu cunoștință cu un străin, care îi recomandă pe comerciantul de sus spunându-i că acesta îi va mijloci să cumpere o prăvălie estină *Tinerul D. G.* cercetă cuibul și în câte-va zile nu mai avea un ban din cele 8000 fl. În disperarea sa, se împușcă în cimitir, pe mormântul mamei sale. Vre o 2 săptămâni zăcu, apoi se reînviată și făcu arătare contra comerciantului. Detectivii tocmai atunci intrară în sală, când jocul decurgea mai cu foc. Erau de față și persoane cunoscute și marcante. — Comerciantul își ținea agenții, cari călătoreau pe spesele lui, ca să-și cășige mușterii cu banii. Toți complicitii stau sub supraveghiere polițienească.

Pentru voluntari cari se află în studiul rigoroaselor. Ministrul de război a publicat o ordinațiune prin care se aduce la cunoștință că în înțelegere cu ministrul pentru apărarea țării ungurești s'a stabilit principiul că actele de constatare eliberate voluntarilor, prin cari se constată că aceștia se află în studiul examenelor de rigoroase, sunt a se privi ca dovezi a urmării studiilor la o școală înaltă conform § 71 al legii militare partea I.

Nici papei nu sărută mâna! Din prilejul vizitei împăratului *Wilhelm II.* în Vatican și a descrierii primirii lui la papa, unele ziare germane resuscită visita ce înainte cu cincizeci de ani o făcuse papei împăratul *Frideric Wilhelm*, pe atunci moștenitoriu numai. Înainte de a fi fost primit la papa, educatorul său, generalul *Aivensleben*, îl făcuse atent, că trebuie să sărute papei mâna. „Cum, să-și sărută mâna? — replică mirat moștenitorul. „Afară de tatăl meu, regele, nu am sărutat mâna nici unui alt bărbat, și nu o voi face nici-o dată“. Și s'a dus la papa. Când s'a prezentat, papa *Piu al IX-lea* i-a întins mâna, dar el — după ce-l făcuse o închinăciune reverențioasă, în loc să-i sărute i-a strins-o și scuturat-o bine, ca între prietini. Papa s'a mirat mult de neobișnuitul omagiu, dar nu a zis nimic. Și-a însemnat însă bine, că moștenitorul german în loc de sărutat scutură mâna papei, și de câte-ori i-a mai făcut după aceea vizită îl primia totdeauna ținându-și mâinile ascunse după spate.

Gorky cel englez. Literatura engleză încă își are pe *Maxim Gorky* al ei; acest vestit scriitor, care odinioară a fost un vagabund, se numește *Bart Kennedy*.

Kennedy nu s'a folosit așa sgomotos de trecutul său, ca și colegul său rus, adevărat că nici nu e așa valoros. Despre *Kennedy*, care are acum patruzeci și doi ani, e unul dintre cei mai populari scriitori ai Angliei și-și scrie romanele în propriul său castel, foarte puțin știu, că în etate de treizeci de ani, așa dar înainte de asta cu doisprezece ani, purta încă sacii în *New-York*, după-ce înainte fusese deja lucrător la fabrică, matelot, grădinar, săpător de aur și între aceste de câte-va ori și — vnzător de gazete.

Estă schițată, istoria cursului vieții lui aventuriosă. S'a născut în Irlanda, în orașul *Leeds* în anul 1861. Tatăl lui a fost muncitor de fabrică, el însă, îndată ce și-a terminat școala, a ajuns într'o fabrică din *Manchester*. Acolo a lucrat până în starea de optsprezece ani, atunci s'a gândit une, a intrat ca matelot pe o nae ce pleca spre *Philadelphia*. Era un fecior voinic, robust, l'au primit bucuros; dar naturelui n'a putut suporta marea, pe toată calea a fost rău bolnav; în liniște și-a luat rămas bun dela cariera de marinar. De aici începând viața i-a fost un vagabundă în statele Unite. Săvârșia lucruri grele de lucrător, vagabunda pe jos dintr'un oraș în altul, răbda mai mult decât mâncă. A încercat și cu săparea de aur în *Kanada*, însă destinul nu acolo i-a fost păstrat aurul. Apoi a fost gondolier pe riul *Jukon*, în urmă a ajuns la *New-York*, unde a continuat trei feluri de meserii. Dimineața era vnzător de gazete, înainte de prânz curățitor de ghete, după prânz purta sacii și seara earășii vnzător de gazete.

În aceasta din urmă calitate l'a ajuns distincțiunea că l'a agrăit un gazetar. L'a întrebat de cursul vieții și predarea surprinzător de viuă și naturală a vnzătorului de gazetar i-a făcut așa o impresie, că i-a propus să-l descrie tot aceea ce i-a spus lui, așa precum i-le-a predat.

Kennedy le-a și descris, dar sermănul absolut nu era în curat nici cu gramatica nici cu ortografia. A fost o mică scriere barbară, dar tot avea ceva, ce presupunea pe cine-va în scriitor. Căți-va gazetari din *New-York* au protegiat feciorul, i-au dat atâția bani să poată umbla la școală și când acolo s'a mai ciselat puțin, au înduplecat un editor să-l edee omanul intitulat: *Sailor Tramp*.

Romanul în restimp de un an a ajuns optsprezece ediții, *Bart Kennedy* și-a umplut buzunarele cu dolari, a mulțumit protectorilor pentru spriginul binevoitor, Americii pentru glorie și ca și călător de prima clasă a navigat în țeara de unde plecase

ca matelot. Fie-care carte nouă i-a adus nou succes, afară de asta de-acasă sterlinguri, de dincolo de mare dolari, și din unul și altul multe de toate.

AVIS.

Aducem la cunoștința st. nostri abonenți că am trimis la adresa tuturor acelor carti sunt în restanță cu abonamentul foit, chitanță despre această restanță. Rugăm dară pe toți cei ce au inimă pentru fot românești să binevoiască a rescumpăra aceste chitanțe, carti li-se vor prezenta prin oficiul poștal competent. Adm. Trib. Pop.

Bibliografie.

Au apărut și se găsesc la administrația acestui ziar:

„*Sybaris*“, roman de *Ioan Adam*. Lectură interesantă. (Vezi recenziunea în nrul 7 a. c.) Prețul 2 cor. 50 bani.

„*Eminescu și Coșbuc*“, studiu literar de *Alexandru Ciura*, profesor, Blaj. Prețul 1 coroană. (Vom reveni).

„*Preludii*“, articole și cercetări literare. de *Ilarie Chendi*. De deosebit interes pentru noi Românii din Ungaria. Prețul 2 cor. 50 bani. (Vom reveni).

Tot aici se află „*Casa Națională*“ ilustrate românești frumos executate, apărute în editura institutului litografic *Petre Simtion*. Prețul 10 bani o bucată.

ULTIME ȘIRI.

Conspirație în contra lui Alexandru al Serbiei.

Viena, 26 Maiu. Prin *München* a sosit aici din *Belgrad* știrea despre o conspirație urzită în contra regelui *Alexandru*. Poliția sârbească a dat anume de niște scrisori și documente din cari reese că principele *Munte-negrului*, *Nichita*, s'a pus în fruntea acestei conspirații. Știrea a produs senzație mare.

Alexandru — conspirator?

Viena, 26 Maiu. După o nouă știre sosită din *Belgrad*, scrisorile găsite compromit curtea principelui *Nichita* din *Munte-negro*. *Alexandru al Serbiei* afirmativ ar sta în fruntea unei conspirații urzite în contra lui *Nichita* *Detairi* lipse.

Red. respons. *Ioan Russu Șirianu*. Editor *Aurel Popovici-Barciannu*.

vocea și instrumentele... Adună câte-va lire... Interesant este marinarul — ori ce-o fi — care, repezindu-se chiar dela distanță, prinde în apă banii ce-l aruncă, cufundându-se după ei până la adâncime de 4—5 metri... Așa ochi, raritate... S'a ținut pe apă mai bine d'o oră și gura-i era plină de banii ce i-a prins în adâncul mării.

Ni-a urmărit și după ce s'a ridicat ancora.

La reîntoarcere, din delicatete, căpitanul a făcut o abatere dela drumul obișnuit: ni-a trecut prin fața *Sorrentului*, aproape, să vedem și frumșetea asta...

Și pe când am ajuns la *Neapoli*, golful întreg era scaldat într'o mare de lumină. Tărul, cu sutele de felinare, prezinta un aspect feeric.

Russu Șirianu.

Încrêștinarea ungarilor, ducatele din stânga Dunării, ritalul rêsăritean.

De *George Cihandru*.

(Urmare).

Explicabil, starea lucrurilor se prezinta de loc după jumătatea veacului XIII în așa

fel, că îndoite interese (politice și bisericesti) și din îndoite părți (regatul și bis. ungurească, și scaunul Roman) conveniau în punctul înălțurării ritalului rêsăritean, să zicem, de pe teritorul regatului unguresc. De aceea apoi nici papii, nici regii ungurești nu încep pe pace de biserică¹⁾ și poporul²⁾ românesc, și și unii, și ceilalți nisuesc a-și întinde influința și dincolo de *Carpați*, — regele unguresc influința politică, iar scaunul Roman — pe aceea biserică, indirect prin misiunile bisericii ungurești dincolo de *Carpați* deja în veacul XIII, precum și direct prin înființarea acolo a unor episcopii latine.

Ca de ilustrare ating, că *Bela IV*, între altele, ajunge în politica sa atât de departe că (la a. 1247) dădu cavalerilor *Ioaniți*, „*Țara Severinului*“ și „*Cumania*“ în schimb de a apăra contra păgânilor, bulgarilor și a altor „schismatici“ „*Țara-Ungurească*“, dar și pentru a asigura suzeranitatea ungurească peste *Țara-Românească* sau *Muntenia*, ajunsă în parte sub

¹⁾ Interesantă e buna lui *Gregoria IX* dela a. 1234, în care provoacă pe *Bela IV* ca, conform jurământului deșu la încoronare, să nu suferă în regatul său schismatici, cum sunt și românii cari nu numai că stau sub ascultarea episcopilor proprii de rit „grecesc“, dar dela aceștia primesc sfintele taine și trec la credința Rêsăritului încă și ungrii și sași din episcopia cumană latină.

²⁾ Într'o notă subliniară anterioară am reflectat, cum la același an (1234) provoacă tot *Gregoria* pe același *Bela* să se scoale cu arma contra împăratului romano-bulgar *Ioan II Asan*.

Ungurii nu mult după-ce împ. rom.-bulgar *Ioan II Asan* muri (1241) pe câmpul de luptă cu tatarii³⁾.

Pe de alta parte, în respectul bisericesc, vedem deja între 1227 și 1229 pe *Robert* arhiepiscopul-primat al Ungariei predicând în persoană între cumani, unde, cum am atins, biserică românească era organizată sub episcopi proprii de rit rêsăritean — în părțile dela *Trifinium*, unde se coingeau granițele *Ardealului* cu ale *Moldovei* și *Munteniei*. — Mai în spre sud dela *Ardeal* lucra apoi în interesul bisericii și ritalul apusean ordul *Ioaniților*, ear de aici mai spre nord-ost *Ordul-Ten-tonic* (german), care rădică la 1210 și cetatea *Neamțului*, pentru-ca la 1220, nefiindu-i prielnic, terenul să aibă ce păși.

Intru spiginirea acestor politice religioase a regatului unguresc lucră și papii din veacul XIV și cele următoare, ca *Urban V* și alții, prin înființarea de episcopii latine pe teritorul *Principatelor-Române* (*Sirete* — 1370, *Bacău* — 1401) și prin convertirea unor domni români, în deosebite timpuri, dela credința și ritalul rêsăritean la apusenism.

Vom înțelga și mai bine lucrurile

³⁾ Seta de domnie politică a regilor ungurești în afară de hotarele regatului unguresc o întâmpinăm încă și la 1203, când deja *Emeric I* înșiră la regatul său și *Bulgaria*, ear cu un an mai apoi (1203) se dă și de rege al Serbiei.

dacă vom considera, că nisuițele de a înălțura ritalul rêsăritean de pe teritorul deja pomenitelor ducate române au urmat în timp paralel nu numai cu contopirea bisericii ungurești stefaniane în organismul mare al bisericii Romei, ci și cu înălțarea scaunului Roman la apogeu puterii, cu începerea tocmai a veacului XIII.

În serviciul marelui biserică a Romei erau angajate toate forțele politice din Apus. Două veacuri de arândul (XII și XIII) stătură statele apusene la dispoziția episcopului Romei, în expedițiile cruciate, jertfid vi-și și sânge pentru eliberarea Pământului sfânt din mâna turcilor, dar luptând și contra creștinilor din Rêsărit, cari nu voiau nici acum să capituleze înaintea pretiosului urmaș al Sfântului *Petru*.⁴⁾

Dar îndârjirea scaunului Roman putea fi cu atât mai mare, cu cât până la 1234 avea în legăturile sale, pe lângă o patrie și un imperiu latin în *Constantinopol*, încă și imperiul și biserică romano-bulgară, cari chiar la acest an (1234) se lăpădaseră de biserică Romei. (Va urma).

⁴⁾ Pe insula *Cipru* fură arși de vii 13 monachi grecești la a. 1220 pentru-că nu au voit să se supună jurisdicțiunii ierarhilor latini aduși cu cruciații. — Da, de oare-ce cu ajutorul cruciaților se înființă imperiul latin și patrie arhiepiscopului în *Constantinopol* la a. 1204 și dură până la 1261. Scopul acestor expediții, după istoricul cruciaților, *Wilken*, era nu într'atata eliberarea *Palestinei*, cât subjugarea Rêsăritului — biserică Romei.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esteroară de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuează

975 4-

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

949 10-30

PĂLĂRIERUL

MÁLY ALBERT

— ARAD, Piața Boros-Beni Nr. 8. —

Prim-ște colorarea pălărilor de postav și paie, barbătești și femecești; asemenea curățirea și transformarea lor după moda cea mai nouă. Călcarea cilindrelor, transformările le efectuează cu preț prompt.

Se primesc comande și din provincie.

In atenția publicului!

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. public, care dorește a zidi, că biroul meu de zidire din strada Knézich Károly Nr. 3, din 1 Maiu st. n., l'am mutat în str. Kapa Nr. 37.

Când mulțumesc M. On. public pentru părtinirea de care m'a vrednicit în decurs de 7 ani, îl rog să binevoască a mă onora și mai departe cu ea.

Cu deosebită stimă: 969 5-20

Szidor János,

măstru-sidar diplomat, membru al asociațiunii arădene a măestrilor diplomați și îndreptățiți.

STERN A.

— croitor à la mode. —

Arad, colțul pieței Tököly și str. Forrai (lângă cafeneaua Zrinyi)

Gătește tot soiul de haine bărbătești din stoffe engleze sau indigene, după moda cea mai nouă și croitoră cu sic, pe lângă prețuri moderate și condiții de plată avantajoase.

La dorință mă duc și în provincie. Ajunge o corespondență în care să fiu rugat să mă prezint. 968 5-10

P. T.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a M. On. Public, că în casa din

colțul str. Batthyányi și Weitzer János (odinioară Templom u.),

am deschis un

atelier de reparaturi de**biciclete și mașini de cusut,**

unde săvârșesc tot felul de lucrări ce se țin de ramul acesta, precum și instalări de sonerii electrice, toate pe lângă prețuri moderate. Părți constitutive de ale bicicletelor se capătă în totdeauna estin.

Rugându-mă de părtinirea marelui public, semnez

Cu deos. stimă:

Máthé Sándor,

970 2-50

mecanic.

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,

ARAD, Andrásy-tér Nr. 9

(vis à-vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav financiar pentru pompieri, pentru proești și civili, calitate bună, preț moderat. 936 18-80

NAGY ADOLF

tinichigiu de zidiri și artă.

Arad colțul stradelor Hunyady și Szent-Pál.

Primește toate lucrările ce se țin de meseria asta, precum: canalizări instalări de apeducturi, reparări de closeturi (astupate), și tot felul de

lucrări de zidiri

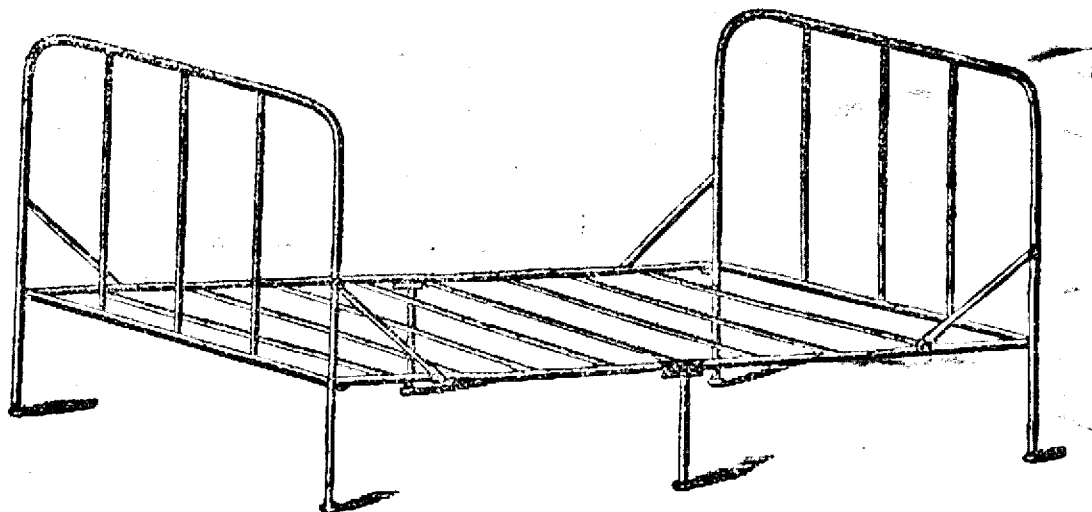
după desemnuri de gust și corespunzătoare. Reliefuri și de lazi pentru păstrarea ghișii pe seama măcelarilor și cafegiilor.

Tot felul de aranjamente de culină prompt și estin.

988 1-25 Reparări și comande din provincie grabnic și solid.

TUNSZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sirmă.

ARAD, colțul stradei Templom și Kölesey.

Primim tot felul de lucrări aparținătoare acestui ram așa: aranjarea de casarme de soldați și pompieri, școli, institute și cafenele.

Corturi de grădină (de descompus) și pavilonuri, pentru cafenele și restauranturi.

— Trimitem în loc și provincie comercianților spre vânzare mai departe. — 982 1-50 — Lucru escelent. — Lustru de gust. —

— Promptitudine rară! —

**Atelier pentru repararea
ciasornicelor**

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)

Primește se repar ciasornice garantând pe 3 ani. În Arad n'a existat încă atelier în care să se lucreze mai ieftin.

Am un deposit de tot felul de ciasornice de buzunar și de părete, precum și orologii cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

Cu deosebită stimă:

Örményi Gyula,

ciasornicar.

943 5-50

FISCHER KÁROLY

fabricant de rociuri de sirmă, impletituri, site și rociuri de oțel (materase).

— Arad, Józseffőherczeg-u. Nr. 8. —

Recomandă fabricatele sale de sirmă, așa: rociuri de aramă, fier și cusitor, mai ales pentru fabrici, mări și economii, precum și site pentru ctururi sistem Bachler. Fac rociuri de mână și de mașină pentru îngrădirea de grădini, livezi, curți de galițe și parcuri; Rociuri pentru pietri, prund și cărbuni. Gratii pentru pivniți și hâmbare. Prinzețoare de schintel pe coșuri de locomotive și fabrice. Saltele de oțel, elastice, prea practice. Diferite site de per, fier, aramă și mătăasă, site pentru tutun, precum tot felul de lucruri cari să țin de brânșa aceasta.

984 1-10

— Calitate bună și prețuri moderate. —

Strămutare de prăvălie!

AUGUSTIN ALBRECHT

fost CSEH KATALIN

și-a strămutat

PRĂVĂLIA DE MĂNUȘI

cu prima Maiu 1903,

în strada Salacz Nr. 1.

(Casa Löcs.)

974 8-10

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijloces pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adece în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi hipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile hipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacsele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.